

Libris

ENCICLOPEDIA PENTRU COPII

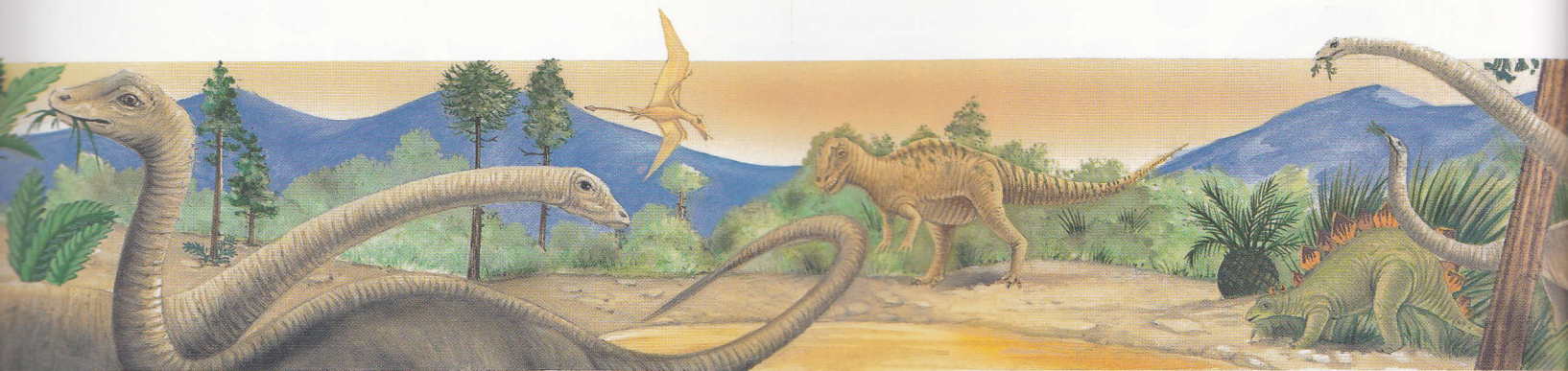
Respect pentru oameni și cărți

Dinozaurii

enciclopedia rao

Dinozaurii

Ce sunt dinozaurii? 10-21

Creaturi fascinante 10

Norocul dinozaurilor 12

Pe vremea dinozaurilor..... 14

Primii dinozauri..... 16

O mare familie 18

Reconstituirea unui dinozaur 20

Viața dinozaurilor..... 22-33

Mâncare pentru a trăi 22

Puii de dinozaur 24

În umbra dinozaurilor 26

În văzduh..... 28

Sfârșitul dinozaurilor 30

După dinozauri 32

Erbivorele..... 34-45

Mâncătorii de plante..... 34

Uriașii cu gât lung 36

Turme de mici erbivore 38

Dinozaurii cu cioc de rață..... 40

Bine apărați..... 42

Coarne și capete tari 44

Carnivorele 46-57

Mâncătorii de carne 46

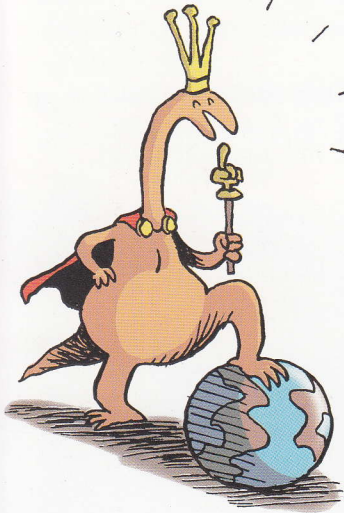
Carnivorele uriașe 48

Micile carnivore..... 50

Teribilii raptori 52

Dinozauri alergători și
dinozauri pescari 54

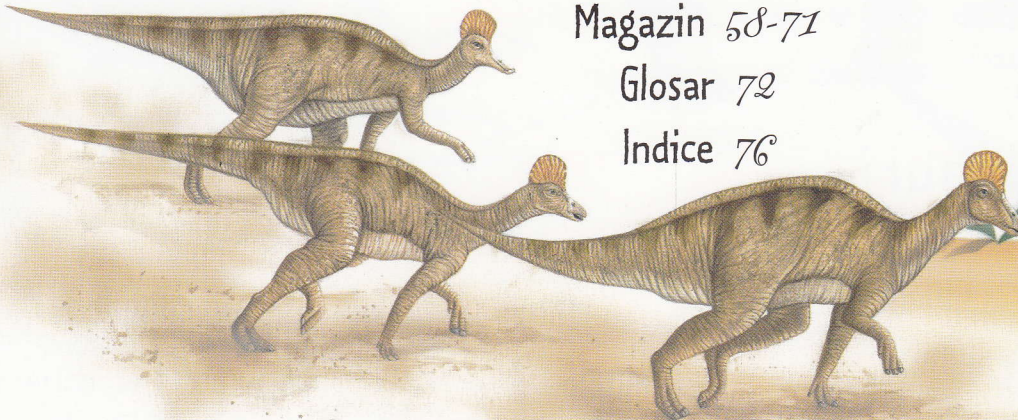
Dinozauri foarte ciudați 56

Magazin 58-71

Glosar 72

Indice 76

CE SUNT DINOZAUURII?

Creaturi fascinante

Uriași erbivori, minusculele mâncători de insecte sau teribilele carnivore, dinozaurii aveau cele mai diverse forme și mărimi.

Diplodocus măsoară 27 m. Era unul dintre cei mai mari dinozauri.

Stegozaurus era un erbivor* cu plăci mari și dure pe spate.

Compsognathus era un carnivor* minusculele, cât o găină.

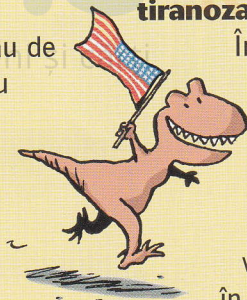
Tiranozaurus era unul dintre cele mai feroce carnivore.

Tot felul de dinozauri

Cuvântul dinozaur înseamnă „șopârlă teribilă”. Unii dinozauri, precum tiranozaurus, își meritau numele. Alții erau pașnici mâncători de iarbă. Unii erau imenși, alții mici cât o găină. Unii aveau coarne, alții creste*, plăci, țepi, gheare sau cuirase*.

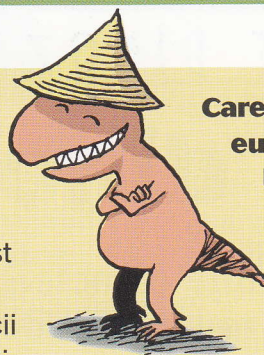
? Erau aceiași dinozauri peste tot?

Pe fiecare continent trăiau de obicei dinozauri diferiți, dar nu întotdeauna. De exemplu, stegozaurus și triceratopsus nu trăiau decât în America de Nord, dar iguanodon putea fi întâlnit și în Europa, și în America de Nord.

Unde trăia tiranozaurus?

În America de Nord. Oase de tiranozaur au fost găsite în Statele Unite ale Americii și în Canada. Unii verișori ai lui trăiau în Asia.

Care erau dinozaurii europeni?

Unii dinozauri au trăit numai în Europa. Oasele unui dinozaur erbivor mare, numit ampelozaurus, au fost găsite în sudul Franței. Ampelozaurus semăna cu un diplodocus cu solzi pe corp.

Peste 1 000 de specii!

De la descoperirea primului dinozaur, acum 200 de ani, paleontologii* au găsit noi specii*. Astăzi se cunosc peste 1 000 de specii de dinozauri, grupate în 650 de genuri*, și se mai descoperă aproximativ zece în fiecare an. În 2001, „familia“ lor s-a mărit cu alți 22 de membri.

Iguanodon
a fost primul dinozaur descoperit.

Triceratopsus
avea trei coarne cu care se apăra.

Dinozauri pretutindeni

Au fost găsite oase de dinozaur în toate regiunile lumii. Primele descoperiri au fost făcute în Europa, apoi în America de Nord și după aceea pe toate celelalte continente. Chiar și pe pământul înghețat al Antarcticii au trăit dinozauri, dar pe atunci clima era acolo mult mai caldă decât astăzi.

CE SUNT DINOZAUURII?

Norocul dinozaurilor

Dinozaurii aveau anumite caracteristici care explică de ce au reușit atât de bine să domine alte specii de animale.

Dinozaurii sunt reptile

Cele mai apropiate rude actuale ale dinozaurilor sunt crocodilii, dar chiar și ei sunt doar niște veri îndepărtați. La fel ca toate reptilele*, dinozaurii aveau pielea uscată și impermeabilă*, care le păstra umiditatea în interiorul corpului. Acest avantaj le-a permis să trăiască în locuri aride, în vreme ce amfibienii* nu s-au putut depărta niciodată de apă.

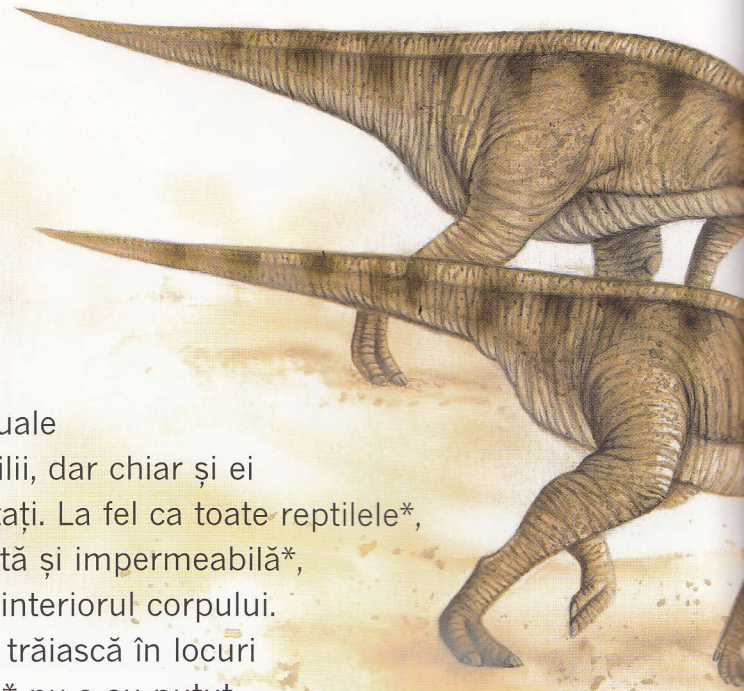
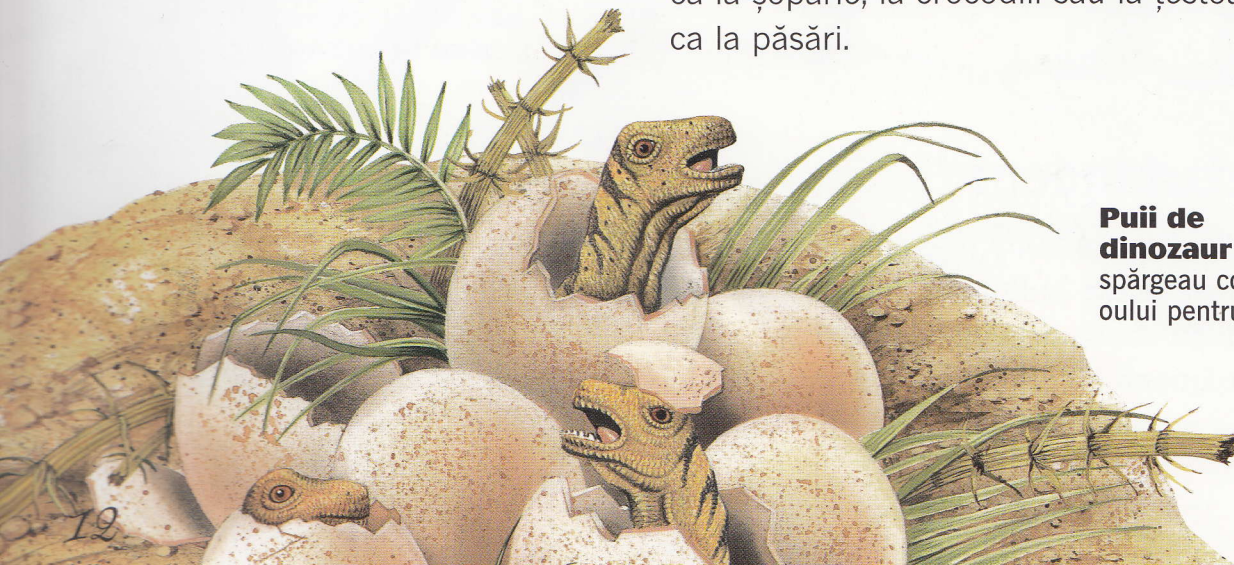

În interiorul oului, **embrionul*** de dinozaur era protejat de o „punguță“ plină cu lichid.

Ouă cu coajă tare

Ca toate reptilele, dinozaurii depuneau ouă învelite în coajă. Dar coaja ouălor de dinozaur nu era moale, ca la șopârle, la crocodili sau la țestoase, ci dură, ca la păsări.

Puii de dinozaur spărgeau coaja oului pentru a ieși.

? Dinozaurii alergau repede?

Depinde de specie. Cei mai agili semănau cu niște struți și alergau la fel de repede ca aceștia, cu 50–60 km/h.

Cei mai mari se deplasau desigur mai lent, dar poate că ne înșelăm noi; în ciuda dimensiunilor sale, elefantul poate fugi cu 40 km/h!

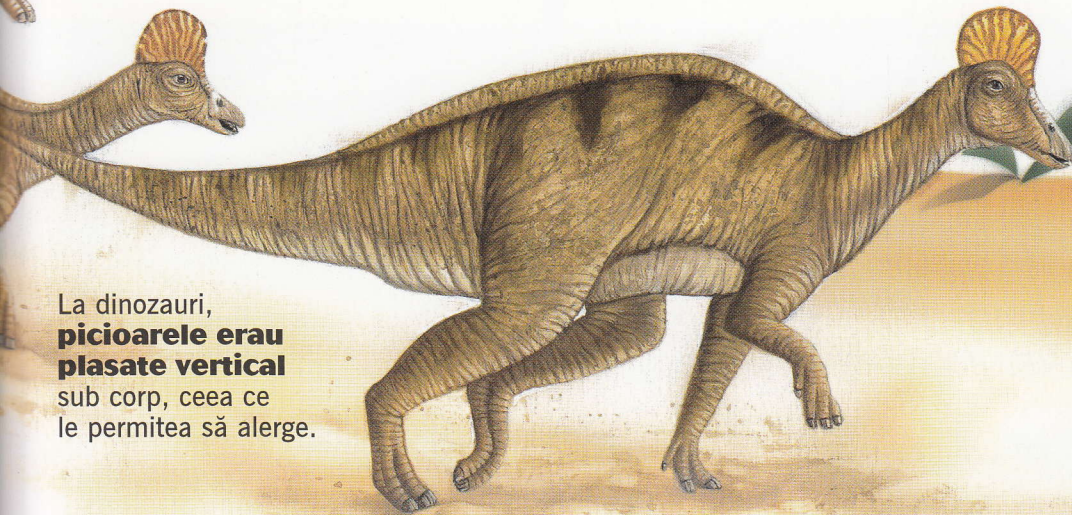
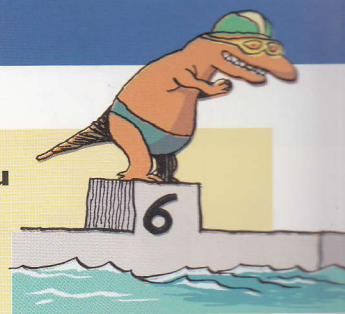

Dinozaurii se cățarau în copaci?

Cei mai mulți erau prea mari sau nu erau adaptați pentru a se cățăra în copaci. Numai câțiva dinozauri mici și agili o puteau face, cu ajutorul ghearelor.

Dinozaurii știau să înoate?

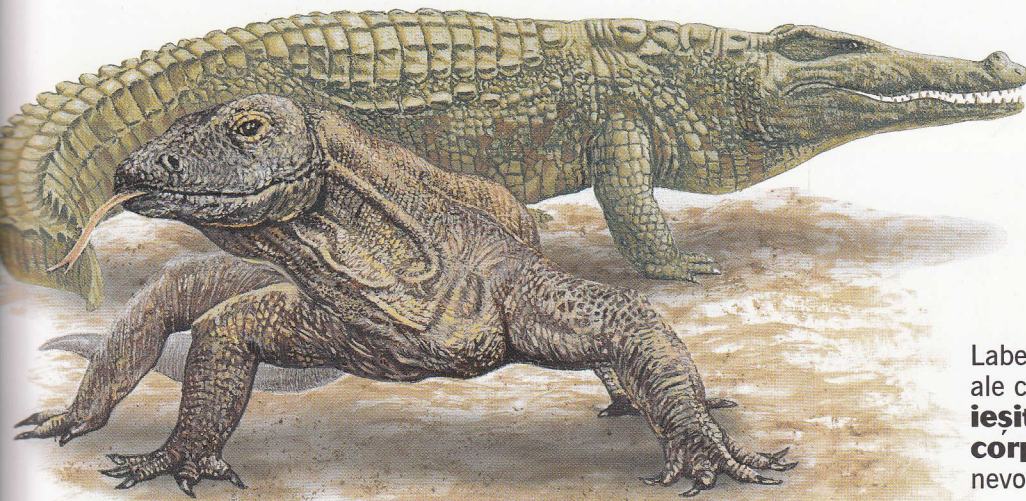
Chiar și cei mai mari dinozauri știau să înoate. Au fost găsite urme de labe de dinozaur abia marcate: aceștia probabil că se scufundau în apă până la gât și din când în când se sprijineau cu picioarele pe fundul apei.

La dinozauri, **picioarele erau plasate vertical** sub corp, ceea ce le permitea să alerge.

Reptile care nu se târau

Picioarele dinozaurilor erau poziționate vertical sub corp, ca acelea ale mamiferelor*, în loc să fie plasate în lateral, ca la șopârle și crocodili. Astfel, ei nu se târau pe sol, ci se puteau deplasa cu rapiditate, chiar și cei mai greoi.

Labele varanului și cele ale crocodilului sunt **ieșite în afara corpului**, animalele fiind nevoite să se târască.